

Sygn. akt IV U 1008/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Załęska

Protokolant: stażysta Elżbieta Ozeg

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 14 stycznia 2014 roku w Sieradzu

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł.

z dnia 20 maja 2013 roku Nr (...)

w sprawie z wniosku J. W.

z udziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. W. prawo do emerytury od dnia 21 kwietnia 2013 roku.

Sygn. akt IV U 1008/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.05.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił J. W. prawa do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W dniu 03.06.2013r. w/w złożył odwołanie, wnosząc o uwzględnienie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 07.08.1972 – 31.07.1991 w (...) Przedsiębiorstwie (...) i przyznanie prawa do przedmiotowego świadczenia.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że na wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach, odwołujący nie udowodnił żadnego okresu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. W., urodzony (...)

W okresie od **7.08.1972 – 31.07.1991**, był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A. w B.. Okres zasiłkowy po dniu 14 listopada 1991r. przypadł od 15 – 31.12.1991.

W okresie od **07.08.1972 – 24.10.1972r.**, J. W. był zatrudniony na stanowisku **robotnika budowlanego** i pracował na budowie nowej Cementowni (...) w D. przy zalewaniu betonowych fundamentów pod silosy do przechowywania cementu.

Następnie od **25.10.1972 – 18.10.1974** J. W. odbywał zasadniczą **służbę** wojskową. Po jej odbyciu, z dniem 4.11.1974r. został ponownie zatrudniony na stanowisku **robotnika budowlanego**, na budowie Cementowni (...) w D. wykonując dalej prace betoniarskie, co trwało niedługo, po czym został skierowany na budowę nowej Cementowni w S.. Tam budowano 4 silosy do magazynowania cementu o wysokości 50 – 60 m. Wnioskodawca pracował ze zbrojarzami przy montażu ślizgów (urządzeń wyciągających beton), wykonując zbrojenie ślizgów, następnie w szalunku spawał tzw. marki, a kolejna ekipa zalewała szalunek betonem, po czym przenoszono rusztowania na wyższą kondygnację i wnioskodawca i pozostali wykonywali dalej te same prace, dochodząc na wysokość 50 - 60 m. Do marek wnioskodawca spawał inne elementy silosa, jak np. drabinki, schody, do czego nie były wymagane uprawnienia spawalnicze.

J. W. wykonywał również prace w Koksowni w D., pracując z przy wymurówce dużych zbiorników do wypalania koksu, o różnych kształtach, wewnątrz których były różnego rodzaju metalowe rury. Wnioskodawca z murarzami przygotowywał stanowisko pracy nosząc cegłę szamotową, rury. Następnie wykonywał montaż rur wewnątrz zbiornika, a następnie z murarzami wykonywał wymurówkę zbiornika. Prace te wykonywano na rusztowaniu na określonej wysokości, po czym rusztowanie ustawiano na wyższą „kondygnację” w celu wykonania dalszej części wymurówki. Praca odbywała się w pyłe, kurzu, wysokiej temperaturze i na wysokości (ściany zbiorników miały wysokość od 40-50m).

W okresie pracy w koksowni wnioskodawca otrzymywał mleko, cukier, miętę, konserwy.

W okresie od 1.02.1977 – 12.05.1977 J. W. odbywał kurs spawania elektrycznego, po czym od dnia **1.05.1978r.**, zatrudniono go jako **spawacza** (...)– budowa w D.. Wnioskodawca jako spawacz wykonywał remonty pieców przemysłowych. Były 4 piece usytuowane jeden obok drugiego w odległości ok. 5-6 m. Piec miał długość ok. 100m. Najpierw wykonywano remont jednego pieca, a pozostałe były w ruchu, po czym przystępowano do remontu kolejnego. Wnioskodawca między innymi spawał popękane osłony od silników pieców, od pomp od szlamu, taśmociągi kulekowe przenoszące klinkier.

W okresie od 3.11. – 29.11.1986, J. W. odbywał kurs spawania poddopozorowe RS 1.1. Po odbyciu kursu nadal pracował jako spawacz, ale przy remontach pieców przemysłowych, podlegających kontroli Urzędu Dozoru Technicznego. J. W. wymieniał między innymi role obracające piec, remontował młyny (każdy piec miał 1 młyn), wymieniając płyty żaroodporne wewnątrz, przy czym niektóre z nich napawał elektrodami. Remonty pieców przebiegały w brygadach i wymagały ich współpracy, gdyż poszczególne prace remontowe były uzależnione od czynności brygad. Przykładowo, jeśli wnioskodawca wymieniał wewnątrz pieca zniekształcone po wpływie wysokiej temperatury rury, to najpierw wycinał spawarką wewnątrz pieca poszczególne kawałki rur, po czym układał nowe i spawał je. Wnioskodawca wciągał też na linach i podwieszał pod kątem wewnątrz młyna łańcuchy rozdrabniające klinkier, co wymagało współpracy 4 pracowników, po czym brygada murarzy wykonywała wymurówkę wewnątrz pieca. Następnie ją klinowała, aby nie spadła, a następnie inna brygada obracała piec tzw. kawałkiem i wnioskodawca wraz z brygadą ponownie wymieniał kolejne fragmenty rurek, spawał je, podwieszał kolejne łańcuchy, a murarze wykonywali kolejną część wymurówki i prace te trwały aż do momentu powstania tzw. beczki. Następnie wnioskodawca wychodził z wnętrza pieca i wykonywał spawy na zewnątrz pieca.

Remont pieców wykonywano w kufajkach z uwagi na wysoką temperaturę od pozostałych pieców będących w ruchu, zaś remont młynów odbywał się w maskach i nausznikach z powodu huku i pyłu powstałych podczas rozdrabniania klinkieru w pracujących młynach.

Wnioskodawca jako spawacz otrzymywał najpierw cukier , a potem litr mleka oraz pieniężne dodatki. Zasadniczym miejscem prac remontowych były obie cementownie (...) i (...)w D. , ale wnioskodawca wykonywał także remonty pieców w innych cementowniach , np. Cementowni w R. , w W..

Co 2 lata wnioskodawca odnawiał uprawnienia poddoozorowe w Hucie (...) w K., wykonując przez 10 dni próbki spawalnicze, kontrolowane przez Urząd Dozoru Technicznego pod kątem rozciągliwości, trwałości spawu, czy nie ma pęknięć i nierówności na spawach. Negatywna ocena dyskwalifikowała z wykonywania prac spawalniczych remontowych, podlegających pod UDT .

W okresie od **28.07.1987 – 31.12.1987**, J. W. został zatrudniony jako spawacz na budowie eksportowej (S. – K.). Jednostką kierującą było Przedsiębiorstwo (...) w K.. W wym. okresie, wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego udzielonego przez macierzysty zakład pracy (...). Po powrocie nadal wykonywał remonty pieców przemysłowych w obu cementowniach w D. (...) i (...).

W okresie **od 02.10.1989 – 31.12.1989**, J. W. był skierowany przez macierzysty zakład pracy na budowę eksportową do b. NRD. Tam wykonywał prace spawalnicze w odlewni w 4 osobowej brygadzie. Praca odwołującego polegała na szlifowaniu elementów do łańcuchów i innych części do różnorodnych maszyn. Elementy metalowe najpierw odlewano w formach i po ich wyjęciu i wystudzeniu wnioskodawca wykonywał szlifowanie. Z uwagi na wysoką temperaturę i kurz pracownicy zmieniali się .

Po powrocie z umowy eksportowej, z dniem 2.01.1990r. J. W. został zatrudniony nadal przy remontach pieców w D. w obu cementowniach, a także w koksowniach , między innymi w Koksowni w C..

(zeznania wnioskodawcy zawarte na płycie CD – 00:50:55 – 00:53:09 k. 16 akt sprawy; zaświadczenia kwalifikacyjne, karty obiegowe zmian, odpis książki spawacza, angaże, umowa z dnia 13.10.1986r., umowy o pracę za granicą, karty zasiłkowe, zawiadomienie o zakończeniu pracy na budowie eksportowej, listy płac/akta osobowe).

W dniu 25.03.2013r. J. W. złożył w ZUS wniosek o emeryturę ***(wniosek/akta ZUS)***.

Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy uznał za udowodnione łącznie 26 lat, 4 miesiące i 3 dni okresów składkowo – nieskładkowych, w tym żadnego w szczególnych warunkach ***(karta przebiegu zatrudnienia k. 10/akta ZUS)***.

Decyzją z dnia 20.05.2013r., odmówiono J. W. przyznania prawa do emerytury ***(decyzja k. 11/akta ZUS)***.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym.

Ustalenia dotyczące charakteru pracy J. W. w (...) S.A. w B., Sąd oparł na dokumentacji osobowo – placowej wnioskodawcy, nadesłanej na żądanie Sądu, a zawierającej : podanie i umowa o pracę, zaświadczenia kwalifikacyjne, karty obiegowe zmian, odpis książki spawacza, angaże, umowę z dnia 13.10.1986r., umowy o pracę za granicą, karty zasiłkowe, zawiadomienie o zakończeniu pracy na budowie eksportowej, listy płac. Jej uzupełnieniem są niekwestionowane zeznania odwołującego jako strony, które Sąd uznał za wiarogodne i spójne z dokumentacją osobową, w pełni wyjaśniające charakter wykonywanych prac w spornym okresie.

Wskazany wyżej materiał dowodowy pozwala na przyjęcie , że praca J. W. w (...) S.A. w B., nosiła znamiona wykonywanej w szczególnych warunkach zatrudnienia, stale , w pełnym wymiarze czasu pracy, z wyłączeniem jedynie okresów zasiłkowych i zatrudnienia na budowie eksportowej w S..

Przed powołaniem wnioskodawcy do zasadniczej służby wojskowej i po jej zakończeniu, praca J. W. na stanowisku robotnika budowlanego polegała w istocie na wykonywaniu prac betoniarskich przy budowie fundamentów pod silosy w Cementowni (...) , a następnie na budowie nowej Cementowni w S. przy zbrojeniu i montażu ślizgów (urządzeń wyciągających beton) w 4 nowych silosach do magazynowania cementu, o wysokości 50 – 60 m. Wnioskodawca

pracował ze zbrojarzami wykonując szalunek , a następnie w szalunku spawał tzw. marki, do których montował spawając inne elementy silosów jak np. schody , drabinki. Co istotne, wszystkie te prace odbywały się na wysokości . Z kolei praca wnioskodawcy w Koksowni w D. również była wykonywana w warunkach narażających na utratę zdrowia, a nawet życia. Wnioskodawca pracował bowiem przy wymurówce dużych zbiorników do wypalania koksu, o różnych kształtach, wyposażonych w różnego rodzaju metalowe rurki . Wnioskodawca wspólnie z murarzami wykonywał montaż rurek wewnątrz zbiornika , a następnie wymurówkę zbiornika . Prace te wykonywano na rusztowaniu, po czym rusztowanie ustawiano na wyższą „ kondygnację” w celu wykonania dalszej części wymurówki . Praca odbywała się w pyłe, kurzu , wysokiej temperaturze i na wysokości (ściany zbiorników miały wysokość od 40-50m). Szczególnych warunków zatrudnienia nie przekreśla fakt , że wnioskodawca jak i pozostali nosił także cegłę szamotową do wymurówki , czy też rurki do montażu. Wszak były to niezbędne czynności przygotowawcze do wykonania prac remontowych.

Nie budzi także wątpliwości praca wnioskodawcy przy remontach pieców przemysłowych jako spawacza od 1.05.1978 r., po uzyskaniu uprawnień spawalniczych , jak i po uzyskaniu uprawnień wyższego stopnia w zakresie spawania dozorowego. Wszystkie prace remontowe w cementowniach wnioskodawca wykonywał bowiem na wydziałach będących w ruchu , gdzie było narażenie na utratę zdrowia z powodu wysokich temperatur , pyłu , hałasu , powstałych z pracy pieców , młynów, a nawet życia . Do szczególnych warunków zatrudnienia należy zaliczyć także okres pracy wnioskodawcy na eksporcie w byłej NRD od 2.10.1989 – 31.12.1989r. , w ramach oddelegowania przez macierzysty zakład pracy do pracy w odlewni jako spawacza przy szlifowaniu odlewów, w wysokiej temperaturze i pyłe.

Natomiast nie podlega uwzględnieniu jako zatrudnienie w szczególnych warunkach okres pracy eksportowej w Bułgarii, na podstawie umowy zawartej z Przedsiębiorstwem (...) w K. w ramach urlopu bezpłatnego z macierzystego zakładu pracy oraz okresy zasiłkowe po dniu 14 listopada 1991r.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie J. W. jest w pełni zasadne.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Prawo do emerytury z uwagi na pracę w szczególnych warunkach regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z jego §3 i §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli łącznie spełnia warunki: mężczyzna jeżeli osiągnął wiek 60 lat, ma wymagany „okres zatrudnienia” 25 lat, w tym przepracował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla celów ustalania uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu

uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia konieczne jest, by praca taka wykonywała była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Ustęp 2 cyt. paragrafu stanowi, że okresy pracy o których mowa w ust. 1 stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia, lub świadectwie pracy.

§1 1 ust. 2 w/w rozporządzenia stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W świetle w/w przepisów należy stwierdzić, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. (por. wyrok SN z dnia 1.06.2010r., II UK 21/10).

Dla celów ustalenia pracy w warunkach szczególnych znaczenie ma nie nazewnictwo zajmowanego stanowiska, lecz faktyczne wykonywane czynności (por. wyrok SA w Szczecinie z 29.11.2012, III AUa 237/12).

Zgodnie z wykazem A załącznika do rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983r., w dziale V pod poz. 4 wymienia się prace zbrojarskie i betoniarskie, a w dziale XIV, pod poz. 12 - prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym, zaś pod poz. 25 – bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu , w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

W ocenie Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie wykazało ponad wszelką wątpliwość, że w-ca, wykonywał pracę w szczególnych warunkach w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia, a nawet zagrażające życiu, na stanowiskach wymienionych w cyt. przepisach.

Od początku zatrudnienia do powołania do służby wojskowej i po jej odbyciu jako betoniarz , a potem zbrojarz i betoniarz (dział V, poz. 4) , od 1.05.1978 do końca zatrudnienia jako spawacz przy remontach pieców przemysłowych na oddziałach będących w ruchu (dział XIV, poz. 12 i 25 w związku z działem V poz. 12) , przy czym w okresie eksportu w byłej NRD z macierzystego zakładu pracy przy szlifowaniu odlewów w odlewni (dział III – odlewanie staliwa , żeliwa , metali i rur nieżelaznych , poz. 23 wybijanie , oczyszczanie i wykańczanie odlewów).

Zdaniem Sądu okres odbywania służby wojskowej należy zaliczyć wnioskodawcy do okresu wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, bowiem przed powołaniem do służby wojskowej i i po jej odbyciu pracował na stanowisku betoniarza , a potem jako zbrojarz i w ciągu 30 dni od zakończenia służby wojskowej podjął pracę.

Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm. - por. uchwała 7 sędziów z 16.10.2013r., II UZP 6/13).

W ocenie Sądu Okręgowego z okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach wyłączeniu podlega okres pracy J. W. na kontrakcie w Bułgarii od 28.07.1987 – 31.12.1987, na podstawie umowy o pracę i skierowania przez Przedsiębiorstwo (...) w K., w ramach urlopu bezpłatnego udzielonego przez macierzysty zakład pracy.

Urlopu bezpłatnego, udzielonego w związku ze skierowaniem do pracy za granicą, nie wlicza się do okresu pracy w warunkach szczególnych wykonywanej u macierzystego pracodawcy, uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku na podstawie art. 184 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.11.2011r., I UK 127/11) .

Nie podlegają także uwzględnieniu okresy zasiłkowe , a to zgodnie z art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalno – rentowej, że przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Reasumując , w ocenie Sądu wnioskodawca spełnił kwestionowany warunek 15 letniego zatrudnienia w szczególnych warunkach, co wobec pozostałych niespornych przesłanek sprawia , że nabył prawo do emerytury w obniżonym wieku od osiągnięcia 60 lat.

Z tych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc orzekł jak w sentencji.